

NOTA INFORMATVĂ
la proiectul de lege privind rețeaua de colectare de informații contabile
despre venituri și activitatea economică a exploatațiilor agricole

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Obiectivele Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023 – 2030 sunt axate pe fortificarea și dezvoltarea sectorului agricol primar, industriei alimentare și diversificarea piețelor. De asemenea, articolul 2 alineatul (2) litera h) din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, stabilește drept direcție de susținere a sectorului agroalimentar sporirea veniturilor în mediul rural. Acestea obiective se realizează prin activitățile economice ale exploatațiilor agricole.

Lipsa informațiilor cu privire la veniturile și activitățile economice ale exploatațiilor agricole privează autoritățile publice de posibilitatea realizării unei evaluări obiective a performanței Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală, în special a cheltuielilor publice efectuate prin intermediul subvenționării agriculturii și mediului rural.

Pînă în prezent, evaluarea politicilor agricole elaborate de către Minister s-a realizat, în mare parte, pe datele prezentate de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, fără o evaluare comparativă a activităților economice a exploatațiilor pentru a aprecia eficiența cheltuielilor suportate din buget la atingerea obiectivelor fixate în documentele de politici, în special creșterea competitivității și a veniturilor fermierilor. Fără o intervenție în acest domeniu, se poate de așteptat că politicile agricole nu-și vor atinge performanța scontată, iar pentru stat va constitui o dificultate stabilirea direcțiilor de susținere a dezvoltării sectorului agricol și mediului rural.

Pentru soluționarea acestei probleme se propune instituirea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole, după modelul Uniunii Europene.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Colectarea de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole reprezintă o metodă de evaluare utilizată de către Uniunea Europeană din anul 1965, bazele juridice ale căreia au fost puse prin Regulamentul 79/65/CEE al Consiliului de creare a unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Economică Europeană, înlocuit prin Regulamentul 1217/2009 de creare a unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Europeană.

În contextul apropierei legislației naționale la legislația Uniunii Europene, proiectul transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană, cu modificările ulterioare.

În procesul de armonizare au fost excluse prevederile care vizează atribuțiile Comisiei și obligațiile statelor membre de a informa Comisia cu privire la aplicarea datelor colectate în procesul de implementare a Regulamentului nr. 1271/2009.

Unele din atribuțiile Comisiei Europene de a adopta acte de punere în aplicare au fost preluate în proiect ca atribuție a Guvernului. Aceste norme va servi ulterior temei pentru preluarea în legislația națională a Regulamentului delegat nr. 1198/2014 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 2015/220.

Totodată, nu a fost transpus Anexa nr. I la Regulament prin care se aprobă lista diviziunilor rețelei de colectare de informații contabile a statelor membre UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Rețeaua de informații contabile agricole este constituită din următorii actori: agenția de legătură, comitetul național, birourile contabile și exploatațiile agricole. Schema raporturilor instituționale este prezentată în anexă la nota informativă.

Potrivit proiectului, Guvernul va desemna o agenție de legătură, care se intenționează a fi Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, după modelul majorității țărilor membre ale Uniunii Europene și având în vedere că informația este colectată în special pentru evaluarea politicilor agricole de care este responsabil această din urmă autoritate.

Printre atribuțiile principale ale agenției de legătură menționăm:

- a) elaborarea planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie;
- b) stabilirea listei exploatațiilor agricole cu evidență contabilă proprie;
- c) după caz, stabilirea listei birourilor contabile dispuse să completeze fișele exploatației agricole. Aici este necesar de observat că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, după adoptarea legii, urmează să evalueze, testeze și să propună Guvernului ca activitatea de completare a fișelor să se realizeze fie cu asistența agenților economici care prestează servicii contabile, fie prin intermediul unor entități din sistemul administrație publice;
- d) colectarea și verificarea fișele exploatațiilor agricole.

Un alt subiect cuprins în sistemul RICA îl reprezintă Comitetul național al rețelei de informații contabile, sarcina principală a căruia o va constitui aprobarea planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie. Totodată, se propune de a lasă la discreția Guvernului, după modelul european, posibilitatea creării unor comitete regionale. Aprecierea creării în viitor a unor astfel de comitete se va realiza prin preluarea normelor din actele de punere în aplicare ce urmează a fi adoptate de către Comisia Europeană.

Birourile contabile pot fi agenți economici care desfășură activitate de prestare a serviciilor de contabilitate sau entități din sistemul administrație publice, care asistă fermierii la completarea fișelor și la colectarea acestora .

Exploatațiile agricole se includ în RICA, care benevol furnizează informații contabile necesare evaluării impactului politicilor agricole asupra veniturilor și activităților lor. În pofida faptului că în textul Regulamentului Uniunii Europene transpus nu este indicat expres că exploatațiile agricole comunică benevol informațiile contabile, aceasta se deduce din prevederile articolului 4 care menționează că colectarea se efectuează prin intermediul anchetelor, precum și din prevederile articolului 5 alineatul (3) litera b) potrivit căruia „reprezintă exploatații participante acelea care (...) *acceptă* ca informațiile contabile ale exploatației lor să fie puse la dispoziția birourilor contabile și agenției de legătură.”

În legătură cu planul de selecție a exploatațiilor agricole cu evidență contabilă proprie, legea definește câmpul de observație al anchetelor, tipologia exploatațiilor agricole și dimensiunea economică ale acestora (articolele 5 și 7).

Articolul 10 reglementează conținutul fișelor exploatațiilor prin intermediul căreia se vor colecta informațiile contabile cu privire la activitățile agricole ale exploatațiilor agricole.

De asemenea este necesar de subliniat că definiția noțiunii de „exploatație agricolă” a fost preluată din Regulamentul (UE) 2018/1091 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind statisticile integrate referitoare la ferme și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1166/2008 și (UE) nr. 1337/2011, întrucât definiția acestei noțiuni din Regulamentul nr. 1217/2009 face referință la anchetele și recensămintele agricole europene.

5. Fundamentarea economico – financiară

În procesul efectuării Analizei de impact a proiectului a fost consultat studiul „Cost of and good practice for FADN data collection” realizat pentru Comisia Europeană de către Agra Ceas consulting. Potrivit acestuia „costurile medii au variat în scădere de la 3.000 EUR per fișă agricolă finalizată în Țările de Jos, cu cifre tipice între 300 EUR și 650 EUR. Aceste diferențe reflectă, inter alia, mecanismul de colectare, dar reflectă și costurile naționale diferite cu forța de muncă și alte costuri.”

Costuri pentru software-ul de colectare, prelucrare și verificare a datelor, poate varia de la 40-60 000 Euro, pentru un software licențiat (Oracle/Microsoft SQL), sau 0 (zero) costuri, pentru software open source (PostgreSQL+PHP), dar cu costuri mai ridicate pentru programare, datorită unor erori ascunse. Pentru finanțarea creării softului RICA, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a inițiat discuții cu donatorii.

Costurile de participare a exploatației agricole la anchetă și, după caz, costurile de colectare a datelor de către birourile contabile pot atinge valoarea de pînă la 3 500 000 lei (la baza calculelor s-a utilizat centralizatorul de achiziții publice RICA din România). Trebuie de precizat că această sumă variază în funcție de numărul fișelor agricole finalizate. Deci, se poate de anticipat că pentru Republica Moldova numărul acestora și, implicit, costul va fi mai mic, însă la moment se prezintă imposibil de estimat, întrucât este necesar de transpus Regulamentul delegat nr. 1198/2014 și Regulamentul de punere în aplicare 2015/220, în baza cărora se va stabili tipologia exploatațiilor agricole și a dimensiunii economice, care servesc, la rîndul lor, la stabilirea câmpului de observație și implicit a numărului de exploatații agricole participante la anchete.

Totodată, pentru realizarea sarcinilor care îi va reveni în calitate de agenție de legătură, în cadrul Ministerului va fi creată subdiviziunea RICA, pe baza subdiviziunii Serviciul analiza prețurilor de piață, ce va fi reorganizată în Direcție.

Costurile bugetare vor fi înaintate în procesul de elaborare a cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2025 – 2027.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru punerea în aplicare a Legii, prin hotărîre de Guvern urmează a fi transpuse în legislația națională a Regulamentului delegat nr. 1198/2014 al Comisiei de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/220 al Comisiei din 3 februarie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană.

Totodată, după cum s-a menționat urmează a fi propusă modificarea structurii Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 695/2017, în scopul creării subdiviziunii RICA.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi supus avizării și expertizării de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției, Cancelaria de Stat, Biroul Național de Statistică.

8. Constatările expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

10. Constatările expertizei juridice

**Viceprim-ministru,
Ministru agriculturii și
industriei alimentare**

Vladimir BOLEA

Ex. Vasilii Dogotari
Tel.: 022 204 525